

RES Voortgangsrapportage 2023

Relatie kwalitatieve en kwantitatieve monitoring met 'foto' NP RES en monitor PBL

Deze notitie geeft informatie over kwalitatieve en kwantitatieve monitoring van de RES. Hiervoor zijn drie producten: de tweejaarlijkse Voortgangsrapportages van de RES regio's, de foto van NP RES die twee keer per jaar verschijnt en de monitor RES die het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) jaarlijks opstelt.

Voortgangsrapportage 2023: kwalitatieve en kwantitatieve voortgang

Als RES-regio stel je in 2023 voor het eerst een Voortgangsrapportage op. Daarin geef je aan of je als regio op koers ligt met het regionale bod voor 2030. Je levert die op 1 juli op aan het Nationaal Programma RES (NP RES) ten behoeve van de foto RES en de monitoring door PBL. De Quicksan die je gewend was te maken in mei, vervalt hiermee. In de zomer van 2022 publiceerden we een [voorbeeld inhoudsopgave](#) waar je als regio gebruik van kunt maken.

De Voortgangsrapportage heeft geen kaderstellend karakter en is niet plan-m.e.r. plichtig. Het document is een beknopte rapportage van de stand van zaken. Die wordt tweejaarlijks, te beginnen op 1 juli 2023, ingeleverd bij NP RES. De rapportage wordt vastgesteld door de stuurgroep RES en colleges van gemeenten en provincie en het dagelijks bestuur van het waterschap. Het wordt voorgelegd aan de volksvertegenwoordigers op vergelijkbare wijze als bij andere voortgangsrapportages en actief gedeeld met maatschappelijke stakeholders. Daarnaast kan het zijn dat een regio een herijking van de RES uitvoert en daarvoor een MER doorloopt. Zie ook het [werkblad RES en MER](#).

Kwalitatieve monitoring

Door de ontwikkelingen in de RES in het afgelopen jaar, zoals bijvoorbeeld op het gebied van netcongestie, zijn aanvullende kwalitatieve monitoring vragen ontstaan. Met dit document geven we je inzicht in die extra vragen. Lukt het je die mee te nemen in de voortgangsrapportage, dan is dat fijn. We begrijpen het ook als dit niet meer lukt. In elk geval bespreken de accounthouders deze vragen met je in het jaarlijkse interview in mei. Zo ontstaat een completer beeld van de voortgang in de regio. We verwerken dat beeld in de stand van zaken (foto) die NP RES weer in juli 2023 presenteert.

Kwantitatieve monitoring

Er zijn ook ontwikkelingen op het gebied van kwantitatieve monitoring. Over het aanleveren daarvan vind je verderop in dit memo extra uitleg.

De Voortgangsrapportage is een weergave van de stand van zaken op één moment in de tijd: peildatum is 31 december van het voorgaande jaar.

Daarnaast blijven nieuwe data beschikbaar komen en gaat de structurele monitoring door. Denk bijvoorbeeld aan de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), die in juni verschijnen. In juni zijn de Voortgangsrapportages hoogstwaarschijnlijk al naar de colleges. Dat betekent dus dat er afwijkingen kunnen zijn tussen de data in de Voortgangsrapportage en de cijfers van CBS en daarmee die in de foto van NPRES en in de PBL monitor. Het is belangrijk dat we ons dit bewust zijn, en dat je dit ook aan bestuurders aangeeft.

Afgelopen periode ontwikkelden veel regio's een monitor en daarnaast is de update van het begrippenkader RES afgerond. Dit [nieuwe Begrippenkader RES](#) is het houvast voor een gelijk gebruik van begrippen, waardoor voortgang beter te monitoren is. Op basis van hiervan vindt de data uitwisseling plaats. We moeten de komende periode in een gezamenlijke cadans komen, rekening houdend met momenten waarop nieuwe data beschikbaar komt. Zo zullen er steeds minder afwijkingen in cijfers ontstaan. Op dit moment zitten we nog in een fase waarin we veel afstemming over data moeten organiseren.

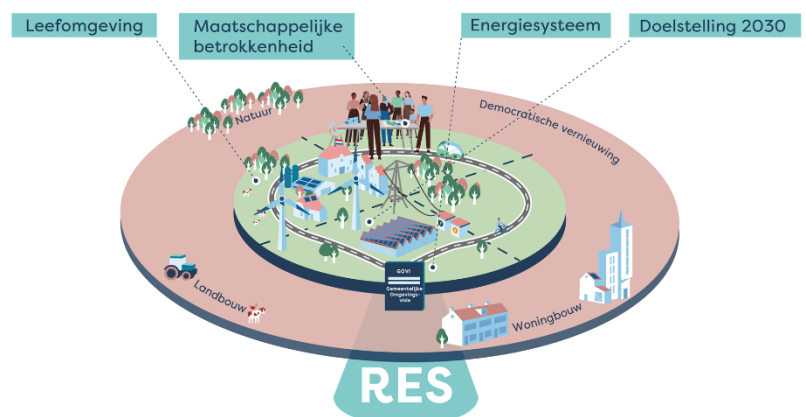
Als regio lever je dit jaar voor het eerst data aan in de vorm van geografische bestanden. Zoals afgesproken is er eerst een testronde eind februari/begin maart, waarna de definitieve vraag aan je regio om geografische bestanden in mei volgt. NP RES gebruikt deze voor de stand van zaken (foto) in juli. Deze data worden – naast de Voortgangsrapportages - ook een belangrijke bron voor de monitor van de RES, die het Planbureau voor de Leefomgeving eind 2023 presenteert.

Kwalitatieve voortgang

Kwalitatieve voortgang

De kwalitatieve voortgang wordt hoofdzakelijk gebaseerd op het [afwegingskader](#) van de RES, zie ook de afbeelding. Daarin staan de thema's leefomgeving, maatschappelijke betrokkenheid, energiesysteem en de doelstelling 2030 centraal in de context van de veranderende leefomgeving. Om de voortgang uit te werken kan de regio gebruik maken van de medio 2022 gepubliceerde [concept inhoudsopgave](#).

Door de ontwikkelingen afgelopen jaar, is een aantal aanvullende vragen ontstaan. Lukt het je die nog mee te nemen in de voortgangsrapportage, dan is dat fijn. Zo niet, dan neemt de accounthouder die met je door in mei.

Aanvullende vragen

Doelstelling 2030

- Wat is het kwantitatieve overzicht van het bod volgens de doeltabel uit het begrippenkader RES?
- Wat zijn in de RES regio de belangrijkste knelpunten bij het halen van de ambitie?
- Is de verwachting dat zon projecten en andere onderdelen van het energiesysteem waarvoor geen vergunning nodig is in 2030 gerealiseerd zijn?
- Heeft de regio in beeld hoe zij tot besluitvorming en realisatie van windturbines waarbij meerdere overheden een rol hebben in de ontwikkelfase?

Leefomgeving

- Is er binnen de RES sprake van een gebiedsgerichte aanpak?
- Welke afwegingen spelen in de RES regio bij het combineren van functies in de ruimte (bijvoorbeeld wonen, natuur, stikstof en water) en hoe stuur je hierop, bijvoorbeeld bij zonne-energie? (zie ook vragen over integraal programmeren)
- Hoe wordt in de RES regio rekening gehouden met effecten op natuur, landschap, gezondheid en veiligheid?

Maatschappelijke betrokkenheid

- Wat is de invloed van de Provinciale Staten en Waterschappen verkiezingen op het democratisch proces?
- Welk percentage van de gerealiseerde projecten/de pijplijn is of wordt in lokaal eigendom gerealiseerd?

Energiesysteem

- Zon op gebouw / zon op daken en objecten
 - Heeft de regio een uitvoeringsstrategie zon op daken en objecten opgesteld? Of wanneer gaat de regio dit doen?
 - Hoe werkt de regio aan het wegnemen van specifieke knelpunten die de versnelling van zon op gebouw belemmeren?
 - Hoe stuurt de regio op multifunctioneel ruimtegebruik door toepassing van de voorkeursvolgorde zon?
 - Hoe ziet het proces eruit binnen de vier treden van de voorkeursvolgorde?
- Integraal programmeren
 - In hoeverre is het integraal programmeren al gestart in jouw provincie en hoe is de RES regio daarbij betrokken?
 - Eind maart wordt de pMIEK lijst opgeleverd. Heeft de keuze voor deze projecten nog invloed op de RES ambitie (vertragen, versnellen,...)?
 - Welk effect hebben de resultaten van de netimpactscan op het RES proces?
 - Verwacht je in jouw regio last te krijgen van netcongestie bij het realiseren van de ambities? En zo ja, in welke mate is dit het geval?
 - Welke activiteiten zijn er in gang gezet in samenwerking met de netbeheerder om dit op te pakken?
 - In hoeverre wordt er gewerkt aan 'slimme oplossingen' (bijvoorbeeld energy hubs of zonnepark aansluiten met gekoppelde batterij om de pieken op de aansluiting af te vangen)?
 - Heeft de regio vraag- en aanbodontwikkeling in kaart?
- Regionale Structuur Warmte
 - Welke voortgang boekt de regio met de Regionale Structuur Warmte?
 - Hoe is de koppeling met de lokale Transitievisies Warmte georganiseerd?
 - Heeft de regio in beeld hoe de toekomstige lokale warmtevraag eruit gaat zien?

Kwantitatieve voortgang

Aanleveren data volgens begrippenkader en geografische bestanden

Voor het monitoren van de kwantitatieve voortgang is in 2022, zoals hiervoor aangegeven, gewerkt aan harmonisatie door middel van het [begrippenkader RES](#). Op die manier kunnen we appels met appels vergelijken. Als regio lever je de kwantitatieve voortgang aan volgens het begrippenkader. Het begrippenkader bevat een doeltabel die elke regio gebruikt om een samenvatting van de stand van zaken te publiceren. De volledige informatie van de onderdelen ambitie en pijplijn wordt via GIS-bestanden uitgewisseld met NP RES en (geaggregeerd) toegevoegd aan de digitale RES kaart. Een eerste proefronde voeren we gezamenlijk uit eind februari/begin maart. Begin februari informeren we je over de details. In mei stuur je de formele versie van de voortgang via GIS-bestanden aan NP RES. Communicatie hierover loopt via de contactpersonen data & monitoring in de regio, waar ook nu al contact mee is.

Na 1 juli publiceert NP RES parallel aan de foto een overzicht van alle afspraken uit de RES'en in een GEO-viewer met toelichting. Als regio blijf je eigenaar van de data.

Verschillende bronnen, verschillende publicatiemomenten

Om de voortgang in beeld te brengen zijn gegevens nodig uit verschillende bronnen met verschillende publicatiemomenten. Dit maakt het opstellen van een overzicht lastig.

Het onderdeel **huidige productie**, wordt op gemeentelijk schaalniveau geleverd door RVO. Dat gebeurt op basis van data van CBS. De data van CBS is echter pas in mei of juni beschikbaar. Deze cijfers zijn tot en met 31 december voor het voorgaande jaar. We delen de cijfers actief met je RES-regio.

Het onderdeel **'pijplijn'** wordt deels gevoed met data uit de SDE en SCE (Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking) overzichten. Daarvan is een concept-versie beschikbaar in januari met peildatum 31 december van het voorgaande jaar. De definitieve versie verschijnt in april (ook met peildatum 31 december). NP RES werkt samen met RVO om deze data per regio aan te leveren. Je kunt in je regio dan op projectniveau de pijplijn aanvullen (niet alle projecten maken gebruik van SDE of SCE). De fase 'voortraject in de pijplijn' is alleen bekend bij de regio zelf: bij gemeenten, provincie en of netbeheerder. Als regio vul je die informatie (eventueel geaggregeerd) zelf aan.

Het onderdeel **ambitie** is alleen bekend bij de regio. Dit onderdeel lever je dus vanuit de regio aan conform de definities uit het begrippenkader RES.

TIP: vermeld in de voortgangsrapportage zorgvuldig de peildata van alle gebruikte bronnen. Dan is achteraf altijd een uitleg te geven als getallen afwijken.

Kwantitatieve voortgang wordt jaarlijks opgehaald

De Voortgangsrapportage wordt tweejaarlijks ingeleverd, te beginnen op 1 juli 2023.

Het ophalen van de kwantitatieve voortgang is jaarlijks, met peildatum 31 december van het voorgaande jaar.

Dit zal telkens in juni worden opgehaald, waarbij je regio van NP RES de informatie over SDE, SCE en later ook CBS (huidige productie) ontvangen.